

EVALUATIE van het proces Kadernota 2022

Het proces van de Kadernota 2022 wordt in deze memo geëvalueerd aan de hand van de volgende vragen:

1. is het proces verlopen conform het besluit van het presidium d.d. 12 april 2021?
2. is het proces doeltreffend geweest?
3. is het proces doelmatig geweest?
4. heeft het proces eraan bijgedragen dat de raad goed in positie is gebracht om zijn rol goed te kunnen spelen?
5. is het besluit - ook voor de inwoners - helder te communiceren?

Ad 1. is het proces verlopen conform het besluit van het presidium d.d. 12 april 2021?

Het presidium besloot op 12 april 2021 m.b.t. het proces Kadernota 2022:

- geen extra cyclus te organiseren voor de kadernota;
- geen themabijeenkomst voorafgaande aan het leveren van de kadernota door het college. Ook geen uitvraag bij de fracties te doen, waarvan de uitkomsten bedoeld waren om het college te “voeden” voor het op te stellen raadsvoorstel;
- in het proces geen bijeenkomst voor de raads- en commissieleden met inwoners/organisaties te organiseren;
- geen onderzoek naar participatie te doen.

Dit besluit betekende dat:

- het proces kadernota startte met een inventarisatienota waarvoor op 19 april een informatiebijeenkomst werd georganiseerd;
- dat vervolgens een raadsvoorstel door het college in procedure is gebracht dat - als regulier onderwerp - op de commissieagenda en de raadsagenda is geplaatst.

Het proces is derhalve verlopen conform het besluit van het presidium d.d. 12 april 2021.

Ad 2. is het proces doeltreffend geweest?

Het doel van de Kadernota is om het college kaders mee te geven voor de op te stellen begroting.

Uitgangspunt is dat het college door middel van het raadsvoorstel er zelf verantwoordelijk voor is dat de opdracht die de raad geeft (bij instemming met het raadsvoorstel) helder en uitvoerbaar is.

De raad heeft 8 juli 2021 besloten:

De Kadernota 2022 vast te stellen met inachtneming van de navolgende wijziging.

Punt 9 van de kadernota, welke luidt:

De organisatie is het fundament voor het realiseren van onze maatschappelijke ambities en doelstellingen. Het uitgangspunt is dat de basis op orde is. Daarbij richten wij ons allereerst op de uitvoering van onze wettelijke taken en wettelijke verplichtingen. Door bij te stellen in ambities kunnen wij ook de investering in de organisatie en - mogelijk daarmee samenhangend - de investering in de huisvesting tegen het licht houden.

Te wijzigen in:

De organisatie is het fundament voor het realiseren van onze maatschappelijke ambities en doelstellingen.

Het uitgangspunt is dat de basis op orde is. Daarbij richten wij ons allereerst op de uitvoering van onze wettelijke taken en wettelijke verplichtingen en zullen wij ons tevens richten op het in orde brengen van de basis voor de IC. Door bij te stellen in ambities kunnen wij ook de investering in de organisatie en - mogelijk daarmee samenhangend - de investering in de huisvesting tegen het licht houden.

Er is een besluit genomen over de Kadernota, waarmee het proces als doeltreffend kan worden beschouwd.

Ad 3. is het proces doelmatig geweest?

Raads- en commissieleden hebben de volgende tijd besteed aan het vergaderen over de Kadernota:

19 april:	informatiebijeenkomst
28 mei:	bespreking in de commissie (als regulier punt); 5 fracties hebben 17 commissievragen gesteld
8 juli:	besluitvorming in de raad (3 amendementen, 5 moties; 1 aangenomen, 4 ingetrokken, 3 verworpen)

Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de besluitvorming over de Kadernota beperkt vergadertijd heeft gekost en in die zin doelmatig is geweest.

Ad 4. heeft het proces eraan bijgedragen dat de raad door het college goed in positie is gebracht om zijn rol goed te kunnen spelen?

De rol van de raad wat betreft de Kadernota is dat de raad - als volksvertegenwoordiger - een besluit kan nemen over de Kadernota. Dit vereist:

- a. dat de raad juist en volledig door het college is geïnformeerd over hetgeen relevant is voor de op te stellen begroting (o.a. financiële positie, ruimte om keuzes te maken) waardoor kan afwogen waar de prioriteiten dienen te liggen waar het gaat om besteding van de middelen (het verdelen van de schaarste)
- b. dat de raad en het college een helder en eenduidig beeld hebben over de vraag waar de politieke discussie over de verdeling van de schaarste plaatsvindt: bij de Kadernota of bij de begroting.

Ad a. Het college heeft 19 april 2021 een informatiebijeenkomst georganiseerd over de inventarisatienotitie 2022. In deze inventarisatienotitie informeerde het college de raad over de belangrijkste ontwikkelingen die het college op de gemeente af zag komen. De raads- en commissieleden konden hier vragen over stellen. Er zijn geen aanwijzingen die aangeven dat dit ontoereikend was, derhalve kan geconcludeerd worden dat de raad voldoende informatie had om een besluit te kunnen nemen over de Kadernota.

Ad b. Met name bij de raadsbehandeling van de Kadernota bleek dat bij raadsleden geen eenduidig beeld is over de betekenis van de Kadernota i.r.t. de begroting. De opvattingen hierover lopen uiteen van “de Kadernota kan achterwege blijven” tot “bij de Kadernota bepalen wij als raad de koers voor de begroting; bij de begroting controleren wij of het college deze koers goed financieel heeft vertaald” (waarbij het college uiteraard actuele financiële ontwikkelingen (meicirculaire) kan toevoegen).

Het is zinvol om dit gesprek in het presidium (fractievoorzitters, burgemeester en gemeentesecretaris) voort te zetten; het hangt nl. van de opvattingen hierover af of/welke aanpassingen in het proces voor de Kadernota 2023 gewenst zijn. Dit gesprek kan gevoerd worden aan de hand van de volgende stellingen:

1. De raad bepaalt de koers van de gemeente en verdeelt de beschikbare middelen. Als de raad dat pas bij de begroting doet, is de raad te laat en doet het college een voorstel over de koers. Amendementen kunnen dan nog wel repareren, maar de hoofdlijnen blijven ongewijzigd.
2. De raad kon op basis van het raadsvoorstel Kadernota 2022 een goed debat voeren over deze koers.
3. De raad heeft het college (en de organisatie) een heldere opdracht meegegeven met het besluit over de Kadernota 2022; de politieke hoofdlijn is duidelijk.
4. De politieke hoofdlijn wat betreft de koers van de gemeente voor de begroting 2022 is helder door het besluit Kadernota 2022. Grote koerswijzigingen bij de begroting (amendementen) hoeven niet te worden verwacht; de amendementen zullen zich tot kleinere onderdelen beperken.

5. Een werkwijze die past bij de kaderstellende en controlerende rol van de raad zou moeten zijn:
- bij de Kadernota bepaalt de raad de kaders voor de begroting, wat betekent dat:
 - de politiek-inhoudelijke debatten bij de Kadernota moeten plaatsvinden incl. de algemene beschouwingen;
 - hier een extra cyclus voor nodig zal zijn
 - bij de begroting controleert de raad of het college de Kadernota goed heeft vertaald in de begroting, wat betekent dat:
 - voor de begroting een beperktere behandeling mogelijk is.

Ad 5. is het besluit - ook voor de inwoners - helder te communiceren?

Het besluit over de Kadernota 2022 staat integraal op p. 1 van deze memo. Dit besluit is - behoudens het geamendeerde deel - niet helder voor inwoners. Dit verdient aandacht.